

Габузь, Г. М. Ніщук // Молодий вчений. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/molv_2019_2\(1\)_35.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/molv_2019_2(1)_35.pdf).

3. Мішталь Н. Особливості дезадаптації учнів першого класу [Електронний ресурс] / Н. Мішталь. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11252/1/44Mi%C5%A1ta%C4%BA.pdf>

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОЯВИ ЗАЗДРОСТІ В МОЛОДІ – КОРИСТУВАЧІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

УДК 159.923+616.89

Скомарівська Оксана Іванівна,

*студентка спеціальності 053 «Психологія»
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Популярною формою дозвілля сучасної молоді є ведення блогів та поширення у соціальних мережах селфі-світлин приватного життя. Щоденно завантажується понад мільйон фотографій, які за допомогою он-лайн оцінювання («лайків») здобувають свій публічний рейтинг. Мода на селфі викликає ряд занепокоєнь у психологів та психотерапевтів, а саме її розглядають як форму нехімічної адикції, з вираженими ознаками пристрасті, фанатизму, пошуком гострих відчуттів у виконанні фотографій, нав'язливих думок та фантазій щодо викладених світлин, їх рейтингу, зниженою критичністю щодо змісту світлин тощо. Більшість селфі-світлин демонструють радість, захват, щастя, благополуччя, красу, розкіш, тим самим витісняючи звичайні буденні реалії життя.

Селфі, як інструмент візуальної цифрової соціалізації, стає ще й інструментом соціальної ідентифікації. Проте слід зауважити, що створений «Я-образ» значною мірою відредагований, ідеалізований. Так, дисонанс між реальним «Я» і «Я-віртуальним» призводить до внутрішніх конфліктних переживань.

Деструктивними наслідками такого захоплення є підміна реального життя суб'єкта на віртуальне, вдаване публічне (створення успішної «Internet-story», за якою складають враження про особу, а не саме життя), бідність інтересів та осмисленості життя, негативний вплив на соціальну репутацію особистості у перспективі, дисморфічний розлад тощо.

Соціальне розшарування, зниження рівня життя та соціально-економічна незахищеність значної частини населення ставить перед психологічною наукою завдання системного вивчення деструктивних психічних станів та властивостей особистості.

Демонстрація та популяризація соціальними мережами ідеалізованого чужого життя породжує заздрість у інтернет-користувачів. Внаслідок частого порівняння себе з недосяжними об'єктами ідеалізації викликає стан фрустрації недосяжного рівня життя і як наслідок впливає на формування деструктивних станів особистості: роздратування, заздрості, марнославства, розпачу.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Заздрості як деструктивному почуттю особистості приділяють нині все більше уваги психологи-практики. У психологічній літературі вивченню генези заздрості присвячені роботи Н. В. Дмитрієвої, Ф.Ю. Василюка, Є. П. Ільїна, А. Ф. Лісовенко, А. В. Пилішиної та ін.

Науковці обґрунтовують роль соціальних (макросоціальних та мікросоціальних) передумов, фрустрації потреб, суб'єктивної переваги, механізмів категоризації і каузальної омани на становлення заздрості особистості.

Мета наукової публікації теоретичне обґрунтування соціально-психологічних проявів заздрості у сучасної молоді.

Виклад основного матеріалу дослідження Етимологія слова «заздрість» показує, що корінь слова походить від дієслова «бачити / відати» і прирівнюється до словосполучення «заздростити очима», тобто заздрісно вдивлятися у чуже (Базилян, К., 2014).. Таким чином, заздрість пов'язується із загляданням, зазіханням на чуже.

Здебільшого заздрість оцінюється як деструктивне переживання, що спонукає чинити суб'єктом зловмисні дії з усунення або ж псування чужого успіху, благополуччя, радості. Е. Фромм наголошував, що у «суспільстві споживання» процвітає заздрість (Фромм, Э., 2018). Споглядання того, як інші необмежено задовольняють власні бажання і виставляють це на всеогляд викликає почуття заздрості і бажання володіти чужим.

Цікавими є спостереження Жана Лаккана щодо того, що заздрісник жадає не сам об'єкт задоволення, а скоріше захоплений самим переживанням задоволення іншою людиною, яке йому не доступне. Психоаналітик підкреслює, що заздрість – це гріх споглядання за насолодою іншої людини.

Згідно з опитуванням 1500 користувачів, проведеного благодійним фондом Score, більше половини молодих людей віком 18-34 років відзначили, що соцмережі змушують їх відчувати себе непривабливими. Дослідження 2016 року, проведене в Університеті штату Пенсільванія, показало, що перегляд чужих Селфі знижує самооцінку, оскільки користувачі порівнюють себе з фотографіями людей в найщасливіший момент їхнього життя. А жінки зазвичай негативно порівнюють себе з Селфі інших жінок, виявили дослідники з Університету Стретклайда в штаті Огайо і Університету штату Айова (Браун, Дж.,2018).

Є.П. Ільїн наголошував, що в основі виникнення почуття заздрості завжди лежить соціальне порівняння, тому що індивід оцінює і усвідомлює себе шляхом порівняння зі схожими іншими людьми (Ільїн, Е. Л.,2014).

Якщо ж при порівнянні виявиться, що інша людина має більш високі досягнення, або великі здібності, або привабливіші особистісні дані, то з'являються умови для падіння самоповаги і, отже, соціальної репутації того, хто порівнює. Той, хто задрить інтерпретує чужий успіх як свою поразку, а не як виграш цілого, частиною якого він сам є. Причина тут в тому, що успіхи і переваги людини, з якою індивід порівнює себе, вказують не лише на його положення аутсайдера, але також виступають в його сприйнятті ще і в якості докори йому.

Нереалізованість актуальних соціальних і особистісних потреб (зокрема, потреби в самореалізації) та трансформування системи цінностей призводять до формування заздрісної поведінки, а згодом заздрісності як особистісної характеристики.

Основними сферами ризику у формуванні заздрісної поведінки у юнаків є інтимно-особистісні стосунки, професійний розвиток та сфери самоствердження. Низький вольовий потенціал унеможливорює самоактуалізацію, що потенційно призведе до переживання глибокого психоемоційного дискомфорту, що виявлятиметься у перекладанні особистої відповідальності на оточення або обставини.

Висновки. Теоретичний аналіз проблеми дозволяє визначити заздрість як деструктивне почуття особистості, яке проявляється у незадоволенні, суб'єктивному переживанні несправедливості, фрустрованості та виражається у заміщенні автентичних ресурсів (особистих якостей, здібностей, цінностей, досягнень, статусу тощо) тими, що належать іншій людині, переваги якої соціально схвалені і є публічними. Деструктивність цієї властивості полягає у ворожому ставленні до власника переваги, яке проявляється у конкуренції, заподіянні шкоди, або ж знеціненні об'єкту.

Становлення Селфі-культури в молодіжному середовищі деструктивним чином впливає на формування Я-концепції особистості, її життєвих цінностей та самоцінності.

Перспективи подальших досліджень полягають в обґрунтуванні та розробці ефективної програми психологічної корекції проявів заздрості особистості в юнацькому віці.

Список використаної літератури:

1. Базилян, К. (2014). Генезис та психологічні механізми виникнення заздрості: теоретичний аналіз. Науковий блог «Національний університет «Острозька академія»». <https://naub.oa.edu.ua/2014/henezys-ta-psyholohichni-mehanizmy-vynyknennya-zazdrosti-teoretychnyj-analiz/>
2. Браун, Дж. (2018). Как соцсети влияют на наше настроение, сон, психическое здоровье и отношения. ВВС. Січень 2018. <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-fut-russian-42694015>
3. Ильин, Е. Л. (2014). Психология зависти, враждебности, тщеславия. Питер, СПб, 208 с.
4. Фромм, Э. Иметь или быть. (2019). Издательство: АСТ, Москва. 320 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ

УДК 159.922.7

Слободянюк Олеся Василівна,
*студентка спеціальності 053 «Психологія»,
КВНЗ «Вінницька академія непервної освіти»*

Актуальність. Психокорекційний розвиток дітей дошкільного віку з розладами аутичного спектру є надзвичайно актуальною проблемою, оскільки цій категорії дітей потрібні специфічні умови для включення в суспільство, навчання, соціальної взаємодії. Вивчення особливостей психокорекційного розвитку дітей з аутизмом у дошкільному віці зумовлена, перш за все, потребами педагогічної та психологічної практики. Це зумовлено специфікою психокорекційного розвитку таких дітей, зокрема, труднощами у налагодженні ними успішної соціальної взаємодії і стосунків з оточуючими (Н. Андрєєва, Т. Скрипник, І. Шпіцберг, Р. Шрамм та ін.). Особливої уваги потребує вирішення проблеми психокорекційного супроводу дітей з розладами аутичного спектру у дошкільному віці. Саме в цей період, особливо у старшому дошкільному